

SOẠN BÀI SỰ PHÁT TRIỂN CỦA TỪ VỰNG (TIẾP THEO)

Soạn bài Sự phát triển của từ vựng (tiếp theo) của Đọc Tài Liệu giúp bạn ôn tập kiến thức và trả lời câu hỏi trang 72 đến 74 SGK Ngữ văn 9 tập 1

Đọc Tài Liệu giới thiệu đến các bạn **tài liệu hướng dẫn soạn bài Sự phát triển của từ vựng (tiếp theo)** gồm 2 phần sơ lược các kiến thức quan trọng và gợi ý trả lời câu hỏi tại các trang 72,73 và 74 sách giáo khoa ngữ văn 9 tập 1.

Soạn bài: SỰ PHÁT TRIỂN CỦA TỪ VỰNG (TIẾP THEO)

Cùng tham khảo:

I. KIẾN THỨC CƠ BẢN

- Tạo từ ngữ mới để làm cho vốn từ ngữ tăng lên cũng là một cách để phát triển từ vựng tiếng Việt.
  - Mượn từ ngữ của tiếng nước ngoài cũng là mọi cách để phát triển từ vựng tiếng Việt. Bộ phận từ mượn quan trọng nhất trong tiếng Việt là từ mượn tiếng Hán.
- Xem thêm hướng dẫn soạn bài sự phát triển của từ vựng

II. GỢI Ý TRẢ LỜI CÂU HỎI SGK

Hướng dẫn trả lời các câu hỏi trang 72 đến 74 sách giáo khoa ngữ văn 9 tập 1.

TẠO TỪ MỚI

1 - Trang 72 SGK

Hãy cho biết trong thời gian gần đây có những từ ngữ mới nào được tạo nên từ cơ sở các từ sau: "điện thoại, kinh tế, di động, số hữu, tri thức, đặc khu, trí tuệ". Giải thích nghĩa của những từ ngữ mới cấu tạo đó

Trả lời

- *Điện thoại vô tuyến*: điện thoại không sử dụng mạng dây truyền.
- *Điện thoại di động*: điện thoại vô tuyến nhỏ mang theo người
- *Điện thoại nóng*: điện thoại dành riêng để tiếp nhận và giải quyết các vấn đề khẩn cấp, vào bất kì lúc nào.
- *Kinh tế tri thức*: nền kinh tế dựa vào việc sản xuất, lưu thông, phân phối các sản phẩm có hàm lượng tri thức cao.

- *Đặc khu kinh tế*: khu vực dành riêng để thu hút vốn và công nghệ nước ngoài, với những chính sách có ưu đãi.

- *Sở hữu trí tuệ*: quyền sở hữu đối với các sản phẩm do hoạt động trí tuệ mang lại, được pháp luật bảo hộ.

2 - Trang 72 SGK

Trong tiếng Việt có những từ ngữ được cấu tạo theo mô hình $X + tặc$ (như *không tặc, hải tặc, ...*). Hãy tìm những từ ngữ mới xuất hiện cấu tạo theo mô hình đó.

Trả lời

- *Tin tặc*: người dùng kỹ thuật máy tính xâm nhập trái phép vào dữ liệu trên máy tính của người khác để khai thác hoặc phá hoại.

- *Lâm tặc*: kẻ cướp tài nguyên rừng.

MƯỢN TỪ NGỮ CỦA TIẾNG NƯỚC NGOÀI

1 - Trang 73 SGK

Hãy tìm những từ Hán Việt trong hai đoạn trích [...]

Trả lời

a) Truyện Kiều: Thanh minh, tảo mộ, bộ hành, tài tử, giai nhân,

b) Bạc mệnh, duyên phận, đoan trang, trinh bạch.

2 - Trang 73 SGK

Tiếng Việt dùng những từ ngữ nào để chỉ những khái niệm [...] và Những từ này có nguồn gốc từ đâu

Trả lời

a) AIDS

b) Marketing (Ma-két-ting)

- Đây là những từ mượn của tiếng nước ngoài để biểu thị những khái niệm mới xuất hiện trong đời sống nhân loại.

LUYỆN TẬP

1 - Trang 74 SGK

Tìm hai mô hình có khả năng tạo ra những từ ngữ mới theo kiểu $x + tặc$ ở trên.

Trả lời

Hai mô hình có khả năng tạo ra những từ mới như kiểu $x + tặc$ ở trên là:

- *bất + x*, thí dụ: bất như ý, bất hợp pháp, bất thành văn, bất hợp tác...

- *Vô + X*; thí dụ: vô lương tâm, vô cảm...

- *X + hoá*, thí dụ: ôxi hoá, lão hoá, cơ giới hoá...

2 - Trang 74 SGK

Tìm năm từ ngữ mới được dùng phổ biến gần đây và giải thích nghĩa của những từ ngữ đó.

Trả lời

Hiệp định khung: hiệp định có tính nguyên tắc chung về một vấn đề lớn có thể căn cứ vào đó để triển khai và kí kết những vấn đề cụ thể, được kí kết thường là giữa hai chính phủ, hai tổ chức chính trị, kinh tế.

- *Thương hiệu*: nhãn hiệu hàng hoá (thường đã được kiểm chứng) dùng trên thị trường.
- *Công nghệ cao*: công nghệ dựa trên cơ sở khoa học kỹ thuật hiện đại, có độ chính xác cao.
- *Câu truyền hình*: hình thức truyền hình tại chỗ các cuộc giao lưu trực tiếp nhau qua hệ thống thu hình và phát hình qua hệ thống ca-mê-ra giữa các điểm cách xa nhau.
- *Siêu sao ca nhạc*: ca sĩ vượt lên những ngôi sao ca nhạc khác.
- *Com bụi*: cơm giá rẻ, trong hàng quán nhỏ, tạm bợ.
- *Công viên nước*: công viên trong đó chủ yếu là những trò chơi dưới nước.

3 - Trang 74 SGK

Dựa vào kiến thức đã học chỉ rõ các từ sau từ nào mượn Hán, từ nào mượn Ấn Âu: măng xà, xà phòng, biên phòng, ô tô, tham ô, tô thuế, ra-đi-ô, ô xi, cà phê, phê phán, ca nô, ca sĩ, nô lệ

Trả lời

- Các từ mượn tiếng Hán: *măng xà, biên phòng, tham ô, tô thuế, phê bình, phê phán, ca sĩ, nô lệ.*
- Các từ mượn tiếng châu Âu: *xà phòng, ra-đi-ô, ô xi, cà phê, ca nô.*

4 - Trang 74 SGK

Nêu vắn tắt những cách phát triển từ vựng và thảo luận vấn đề: Từ vựng của một ngôn ngữ có thể thay đổi được hay không?

Trả lời

Từ có thể phát triển về nghĩa và về số lượng từ.

Có hai cách phát triển từ vựng về số lượng là tạo từ mới và mượn tiếng nước ngoài.

Do đó từ vựng của một ngôn ngữ không thể không thay đổi khi cuộc sống của chúng ta và thế giới luôn vận động và phát triển. Nếu từ vựng của một ngôn ngữ không phát triển thì ngôn ngữ đó không đáp ứng được nhu cầu giao tiếp và nhận thức của người bản ngữ.

GHI NHỚ

Tạo từ ngữ mới để làm cho vốn từ ngữ tăng lên cũng là một cách để phát triển từ vựng tiếng Việt. Mượn từ ngữ của tiếng nước ngoài cũng là một cách để phát triển từ vựng tiếng Việt. Bộ phận từ mượn quan trọng nhất trong tiếng Việt là từ mượn tiếng Hán.

Tạo từ ngữ mới để làm cho vốn từ ngữ tăng lên cũng là một cách để phát triển từ vựng tiếng Việt

Mượn từ ngữ của tiếng nước ngoài cũng là một cách để phát triển từ vựng tiếng Việt. Bộ phận từ mượn quan trọng nhất trong tiếng Việt là từ mượn tiếng Hán.

// Đọc Tài Liệu mong rằng nội dung của bài [hướng dẫn soạn bài sự phát triển của từ vựng \(tiếp theo\)](#) này cùng hệ thống các bài [soạn văn 9](#) sẽ giúp các bạn ôn tập và nắm vững các kiến thức quan trọng của bài học.